

LESBRIEF 4

Leerlingen

LES 4 - WITH A LITTLE HELP FROM MY FRIENDS

Durf te vragen

Netwerken kun je leren

Vanaf je geboorte hoor je bij anderen, jouw 'sociaal netwerk'. Dat netwerk groeit vanzelf omdat je steeds nieuwe mensen leert kennen met wie je contact houdt. 'Netwerken' doet iedereen van nature. Dat begint met nieuwsgierigheid en interesse in de ander en met willen geven en delen.

Je kent elkaar en daarom sta je ervoor open om aan de mensen die je kent hulp te vragen en te geven. Dat de mensen die je kent voor je klaar staan, dát maakt je netwerk waardevol. Waarom? Omdat de mensen die om je heen staan voor een heel groot deel bepalen welke dingen jij op welke manier in je leven bereikt.

Ze hebben ook invloed op wat jij later wordt. Wie zou jij moeten en willen (leren) kennen om een goede keuze te maken voor een opleiding, beroep en loopbaan? Weten wie je kent is daarom net zo belangrijk als weten wat je talenten zijn en wat je in je leven wilt bereiken. Wie jij kent en wie jou kent, het juiste netwerk hebben, is dus belangrijk om je doelen in het leven te bereiken. Je bent wie je kent.

Maar wat is het juiste netwerk? Dat hangt ervan af wat je wilt bereiken, van je wensen en doelen. Als je weet wat je wilt, dan kun je ervoor zorgen dat je de juiste mensen kent die je verder kunnen helpen. Je leert in deze lesbrieven hoe je dat aanpakt en krijgt inzicht in de vijf vragen die je moet beantwoorden om gericht te kunnen netwerken voor de loopbaan die je wenst:

- Wat wil ik? Weet waarom je iets wilt.
- Wat kan ik? Weet wat je kunt.
- Waar kan ik dat doen? Weet waar je dat via je netwerk vindt.
- Hoe kan ik dat doen? Weet hoe je dat doet.
- Wie kan mij daarbij helpen? Weet wie je daarbij in jouw netwerk kan helpen.

De antwoorden op deze vragen kunnen je dus enorm helpen om mensen te leren kennen die je bij al die andere vragen op weg kunnen helpen. Je kunt je netwerk dus 'zomaar' laten groeien met de mensen die je toevallig tegenkomt. Maar je kunt het toeval ook een beetje helpen en ervoor zorgen dat je de juiste mensen tegenkomt en leert kennen. En zij jou. Want jij bent ook waardevol voor anderen. Ook jij kunt hulp aan anderen geven of mensen in contact brengen met de interessante mensen die jij kent.

Netwerken is het elkaar helpen als de ander dat nodig heeft en erom vraagt. Waarom? Omdat je elkaar kent en dus wat voor elkaar over hebt. Netwerken doe je altijd samen. Hoe je dat allemaal uitzoekt en aanpakt, dat leer je in deze lesbrieven. Netwerken kun je leren. Zorg dat ook jij er handig in wordt. Je hebt er heel je leven lang plezier van.

Als je niet om hulp vraagt, word je niet geholpen

Bij elke relatie die je hebt of begint, doorloop je aldoor de kringloop van het netwerken, de 3 B's: Bouwen, Bevestigen en Benutten. Die kringloop herhaalt zich steeds. Als je nieuwe mensen ontmoet kun je kiezen om te bouwen aan een relatie waar je in de toekomst een beroep op kunt doen. Om te zorgen dat de mensen om je heen iets voor je kunnen doen moet je van je laten horen, bevestigen dat er een relatie tussen jullie is. En je kunt jouw relaties om hulp vragen (benutten).

Nu kan het lijken dat we in de lessen 4, 5, 6 en 7 met alle oefeningen de volgorde van de drie B's door elkaar halen. Dat is niet zo, de volgorde van alle oefeningen klopt. Juist omdat netwerken een kringloop is en we al een netwerk hebben vanaf onze geboorte, beginnen we nooit op 'nul'. Daarom beginnen we in les 4 met oefenen met het benutten van de relaties die je hebt. Daarna laten we je ervaren wat je kunt doen om relaties te houden. Verder besteden we aandacht aan het ontmoeten van nieuwe mensen. En in de laatste les nemen we je mee naar verschillende plekken waar je (on)bekenden ontmoet.

Al heb je nog zo'n groot, divers en interessant netwerk, als je de mensen die je kent niets vraagt dan helpen ze je niet vanzelf. Om je te kunnen laten helpen door je netwerk, moet je aan anderen vragen stellen. Belangrijk is dat je de juiste vragen stelt. Dat leer je door veel te experimenteren en te oefenen. Het helpt als je veel met mensen praat en vragen stelt over hun studie, loopbaan en beroep. Je slaat dan meteen twee vliegen in één klap, want je oefent met het stellen van goede vragen én je ontdekt steeds beter waarnaar je eigenlijk op zoek bent. Je kunt anderen ook vragen mee te denken over wat goed bij jón past.

We krijgen hulp zonder dat we het door hebben

We krijgen vaak ongemerkt hulp van de mensen die we kennen. Hulp zoals een luisterend oor vinden, een goed gesprek hebben, hulp bij je huiswerk krijgen of het vinden van een stageplaats of baan. Andere voorbeelden van 'onzichtbare' hulp zijn de dingen waar je ouders voor zorgen. Zij zorgen voor je zakgeld, het eten dat voor je klaar staat, schone kleding of dat ze je halen en brengen naar uitwedstrijden van je sportvereniging.

Hulp vragen is iemand belonen

We vinden het vaak lastig of moeilijk om anderen iets voor onszelf te vragen. Gek genoeg is dat helemaal niet nodig. Heel weinig mensen vinden het juist helemaal niet vervelend als je ze om hulp of advies vraagt. Het tegenovergestelde is vaak waar. Veel mensen zien een vraag om hulp of advies juist als een erkenning van wat ze kunnen en kennen, ze helpen je daarom juist graag.

Zodra je beseft dat 'hulp of advies vragen = bevestigen dat iemand ergens goed in is of ergens veel van weet', wordt het leven een stuk eenvoudiger.

Maar, voor wat hoort wat. Je kunt niet alleen maar aan anderen vragen zonder zelf iets terug te geven. Je kunt ook zelf iets betekenen voor anderen, zelfs meer dan je denkt! Bijvoorbeeld omdat je ergens veel vanaf weet of dat je iemand anders kent waarmee je anderen in contact kunt brengen. Het is vaak gemakkelijk als je eerst iets doet voor een ander om daarna die ander om iets terug te vragen.

Opdracht 4.1 – Wie help jij eerder?

Je maakt vast wel eens mee dat iemand je vraagt om ergens mee te helpen. De ene keer doe je dat wel en een andere keer niet. In deze opdracht gaan we kijken waarom je wel of niet op een vraag om hulp ingaat.

Situatie 1: Sinterklaaspak

Optie 1

Voor aanstaande zaterdag (een familiedag) ben ik op zoek naar Sinterklaaspak. Het wordt dikke pret. Van wie kan ik zo'n pak een dagje lenen?

Optie 2

Voor aanstaande zaterdag (een familiedag) ben ik op zoek naar een Sinterklaaspak. Het wordt dikke pret. Van wie kan ik zo'n pak een dagje lenen? Bij voorkeur van iemand uit de omgeving Utrecht, Den Bosch of Eindhoven, want ik rijd deze week toch daar rond.

Optie 3

Hallo Ronald, Ik ben op zoek naar een Sinterklaaspak. Aanstaande zaterdag heb ik een familiedag. Ik dacht dat jij er misschien wel eentje zou hebben. Kan ik hem een dagje van je lenen? Of, als je zelf niet zo'n pak hebt, kun je me dan verder helpen aan waar ik het anders zou kunnen vinden?

Bij welke optie is de kans het grootst dat je op de hulpvraag ingaat?

Situatie 2: Keuze vervolgopleiding

Optie 1

Hallo, Ik zit nu in 4 HAVO en ik weet niet goed wat voor vervolgopleiding ik moet kiezen. Kan iemand me helpen?

Optie 2

Hallo, Ik zit nu in 4 HAVO en ik weet nog niet goed wat voor vervolgopleiding ik wil doen. Kan iemand me helpen? Ik woon in Dordrecht en werk graag met mijn handen en vind techniek, biologie, scheikunde en natuurkunde leuke vakken.

Optie 3

Hallo Marieke, Hoe is het? Ik heb een vraag. Ik zit nu in 4 HAVO en weet nog niet goed wat voor vervolgopleiding ik wil gaan doen. Jij bent na de HAVO naar de Hogeschool Rotterdam gegaan en volgt nu toch de opleiding Gezondheidszorg Technologie? Ik woon in Dordrecht en werk graag met mijn handen en vind biologie, techniek, scheikunde en natuurkunde leuke vakken. Ik ben benieuwd wat je van de opleiding vindt en of het iets voor mij zou zijn. Kun je me vertellen wat je allemaal op de opleiding doet en wat je er mee kunt?

Bij welke optie is de kans het grootst dat je op de hulpvraag ingaat?

Situatie 3: Stageplaats

Optie 1

Goedemiddag, ik ben op zoek naar een stageplaats van een half jaar. Het maakt me niet zoveel uit waar ik stage ga lopen. Iets met de techniek lijkt me leuk. Wie kent er een bedrijf waar ik stage kan lopen?

Optie 2

Goedemiddag Martin, ik ben op zoek naar een stageplaats van een half jaar. Ik wil graag stage lopen bij een autogarage, ik ken alleen niemand bij een autogarage. Jij hebt toch allemaal vrienden die bij een autogarage werken? Wil je me helpen om met hun in contact te komen?

Optie 3

Goedemiddag Martin, ik ben op zoek naar een stageplaats van een half jaar. Ik wil graag stage lopen bij een autogarage waar ik in de garage mee kan werken. Jij werkt toch bij AutoReef in Diemen?

Kan ik een keer op gesprek komen bij jullie? Het lijkt me namelijk leuk om bij jullie stage te lopen van januari tot juni volgend jaar?

Bij welke optie is de kans het grootst dat je op de hulpvraag ingaat?

Samenvatting: als je iemand om hulp vraagt, is het handig om rekening te houden met de volgende dingen:

-
-
-
-
-
-

Kapitaal, sociaal kapitaal en hulpbronnen

Iedereen die je kent kan je helpen. Dat kan op verschillende manieren. Zij kunnen je helpen met dat wat ze weten, dat wat ze kunnen en met wie ze kennen. Dit noemen we ons 'sociaal kapitaal', de hulp die we kunnen krijgen van de mensen die we kennen (zie de uitleg in lesbrief 3). De kans is groot dat het antwoord op een (moeilijke) vraag is te vinden bij de mensen die jij kent. Zelf een oplossing uitwerken of kopen kost vaak meer tijd, geld en moeite. Het is daarom handig (en ook vaak leuker) om de mensen die je kent om hulp te vragen.

Opdracht 4.2 – Bronnen in je netwerk

Iedereen kan van waarde zijn voor iemand anders. Je moet het willen en kunnen zien. Denk maar eens terug aan een moment dat je voor iemand uit je netwerk iets voor iemand deed. Dat leek voor jou misschien iets heel kleins, maar degene die je hielp was er vast erg blij mee omdat hij zo weer een stap verder kwam. Zo kun je elkaar helpen en dat is netwerken!

Neem nu vijf willekeurige personen uit je netwerk in gedachten. Bedenk voor elk wat hij of zij kan betekenen voor iemand anders. Dit kan van alles zijn, het hoeft over school of een beroep te gaan.

Bijvoorbeeld:

- Je klasgenoot Maryam zit bij een tennisvereniging. Je weet dat haar tennisleraar ook werkt als zelfstandig fysiotherapeut.
 - Maryam kan hem vragen meer over zijn beroep te vertellen. Hij zou ook anderen kunnen helpen die vragen hebben over zijn vak. Hij kan haar ook voorstellen aan een collega-fysiotherapeut.
- Je vriend Cem kan heel goed nieuwe contacten leggen. Op een feestje stapt hij zo op een vreemde af en knoopt een gesprek aan.
 - Cem heeft vaardigheden waardoor hij snel en gemakkelijk contact maakt met mensen die hij nog niet (goed) kent. Dit is handig voor hemzelf, maar Cem kan daarmee ook iemand helpen die dat zelf niet goed durft. Bijvoorbeeld door zelf het eerste contact met de onbekende te leggen en daarna iemand anders aan hem voor te stellen.
- De vader van Merel is directeur van een schoenenfabriek. Hij kent ontzettend veel mensen.
 - Merel kan haar vader 'benutten' om in contact te komen met andere mensen.
- Eén van je klasgenoten heeft een oudere broer, Tim. Tim werkt als rechter en weet veel van de rechtspraak in Nederland en kent hij veel mensen.
 - Tim kan andere mensen helpen als zij iets willen weten over het werk van een rechter of het werk van de politie of van een advocaat. Hij kan ook anderen helpen door ze in contact te brengen met de mensen die hij kent.

Nu jij:

Naam:

Wat kan hij betekenen voor anderen (wat weet iemand, wat kan iemand, en wie kent iemand)?

.....
.....

Naam:

Wat kan hij betekenen voor anderen (wat weet iemand, wat kan iemand, en wie kent iemand)?

.....
.....

Naam:

Wat kan hij betekenen voor anderen (wat weet iemand, wat kan iemand, en wie kent iemand)?

.....
.....

Naam:

Wat kan hij betekenen voor anderen (wat weet iemand, wat kan iemand, en wie kent iemand)?

.....
.....

Naam:

Wat kan hij betekenen voor anderen?

.....
.....

Opdracht 4.3– Jouw hulp aan anderen

Netwerken gaat over hulp vragen én hulp geven. Soms kun je met iets heel kleins en weinig moeite iets voor een ander doen en is ie ander daar echt enorm mee geholpen. Sterker nog, bijna altijd begint hulp krijgen met hulp geven. We noemen dat ‘de wet van wederkerigheid’: als jij iemand eerst helpt, krijg jij als je erom vraagt, sneller hulp van die ander. Je wilt dat de hulp die je krijgt en geeft aan de mensen die je kent ‘in balans’ is. Dit noemen we ook wel de ‘emotionele bankrekening’ die je bij iemand hebt.

Denk eens terug aan de laatste maand. Wie hielp jij en waarmee? Dit kan van alles zijn!

Ik hielp deze mensen (geef de naam of namen):

.....

.....

Ik hielp hem met:

.....

.....

Welke hulp kun jij zelf aan anderen aanbieden?

Wat zeggen anderen over jou?

- Waar weet je (veel) van?
- Wat kun je goed?
- Wie ken je, dus met wie kun je iemand in contact brengen?

Hier weet ik iets of veel van:

.....

.....

Ik kan (goed):

.....

.....

Ik ken de volgende personen die misschien voor anderen interessant zijn om ook te leren kennen:

.....

.....

Opdracht 4.4 – Iemand anders helpen

In deze opdracht kijken we hoe ook jij via de mensen die je kent iemand anders kunt helpen. Dit kan zijn omdat je zelf iets weet of goed kunt waarmee je de ander van dienst kan zijn. Of omdat je iemand kent die kan helpen. Het vragen en geven van hulp noemen we ook wel het ‘mobiliseren’ van het netwerk. De mensen die je kent (of jij zelf) komen in actie voor een ander (of jezelf).

Eerst een voorbeeld:

Stefan wil later graag ‘iets met bruggen’ gaan doen. Hij kent nu nog niemand die bruggen ontwerpt, bouwt of plaatst. Hoe zouden jullie Stefan kunnen helpen?

Mogelijke antwoorden:

- Je kunt Stefan in contact brengen met je broer die als projectleider werkt bij een aannemer in de wegenbouw.
- Je las een artikel of je zag een filmpje over de bruggen van de toekomst. Misschien is dat artikel ook voor Stefan leuk om te lezen. Je kunt het artikel aan hem doorsturen of hem vertellen waar hij het filmpje kan zien.
- Je zag pas een aanplakbiljet over een beurs voor beton-, weg- en waterbouw. Misschien is dit leuk voor Stefan om heen te gaan? Je kunt hem over de beurs vertellen.
- De vader van een goede vriend werkt bij de gemeente en doet ook iets met bruggen. Misschien kun je Stefan met hem in contact brengen.

Hulpvraag 1:

Martijn wil later gaan werken in de bouw, maar twijfelt nog of hij timmerman, schilder of loodgieter wil worden. Hoe zouden jullie Martijn kunnen helpen?

.....

.....

Hulpvraag 2:

Janneke zoekt een bijbaantje waardoor ze geld kan sparen om extra kleding te kopen. Hoe zouden jullie Janneke kunnen helpen?

.....

.....

Hulpvraag 3:

Isabel wil graag een beroep kiezen waarin ze ‘iets met mensen’ kan doen. Ze weet nog niet wat precies. Ze zoekt hulp om er achter te komen in welke beroepen je met mensen werkt. Hoe zouden jullie Isabel kunnen helpen?

.....

.....

Opdracht 4.5 – Welke hulp kun jij gebruiken? Welke vraag heb jij?

We hebben allemaal onbewust vragen waarbij we hulp vaak goed kunnen gebruiken. Je weet bijvoorbeeld bij je geboorte niet welke opleiding(en) je wilt volgen en welk beroep je wilt kiezen. Daar kom je achter als je ouder wordt. Dat doe je door met mensen te praten, stages te lopen en door bijbaantjes te hebben. Terwijl je ouder wordt ontdek je waar je goed in bent en welke dingen je heel leuk vindt en welke (helemaal) niet.

Het is handig om met mensen te praten die je over verschillende beroepen kunnen vertellen. Zo kom je er achter wat je leuk vindt, waar je goed in bent en wat beroepen inhouden en of die bij je passen. Om de juiste mensen te spreken, moeten ze eerst weten dat jij vragen hebt over je (toekomstige) opleiding(en) en werk. Ze moeten weten dat je (hun) hulp zoekt om je studie- en loopbaankeuzes te maken. Jij moet ze dit vertellen.

Als je wilt dat mensen je (gaan) helpen, dan moet je een goede hulpvraag stellen.
Dat gaan we nu oefenen.

1.

Je gaat voor jezelf een netwerkhulpvraag opstellen. De vraag die ervoor zorgt dat mensen je kunnen en willen helpen. In deze opdracht gaat deze vraag over je studiekeuze, het beroep dat je later wilt gaan doen over een stage of over een bijbaan. Ook mag jouw vraag gaan over waar je goed in bent, waar je minder goed in bent of welk beroep bij je past.

Denk hierbij nog eens terug aan de eerste opdracht van deze les: hoe beter en duidelijker jouw hulpvraag is, des te groter is de kans dat je een antwoord vindt! Zorg dat je het simpel en duidelijk houdt. Begin je vraag met: 'Ik ben op zoek naar iemand die...'

Ik ben op zoek naar iemand die:

.....

2.

Een vraag kan voor jou heel duidelijk zijn, maar dat wil nog niet zeggen dat ander je meteen goed begrijpt. Vorm met een klasgenoot een duo. Stel elkaar de vraag die jij opschreef.

Nu ga je samen jullie vragen nog beter maken, zodat iedereen je vraag snapt én met je mee gaat denken.

Dit doe je door goed te luisteren naar de vraag van je klasgenoot, na te denken of je hem snapt. Snap jij wat de ander bedoelt nog niet? Vraag dan net zo lang door totdat je het wel snapt. Gebruik daarbij vragen als: Waarom stel je deze vraag? Wat bedoel je precies? Kun je me uitleggen wat je bedoelt met...? Hoe concreter en duidelijker de vraag, des te gemakkelijker het voor de ander is om jou te helpen.

Bijvoorbeeld: je klasgenoot heeft geen idee wat hij later wil worden. Zijn hulpvraag is:

Ik zoek naar iemand die een interessant beroep heeft, zodat ik weet dat ik dat ook wil worden.

Als eerste stap kan het misschien helpen dat hij er achter komt wat hij absoluut niet wil worden. Dit kan bijvoorbeeld door met veel mensen met verschillende beroepen te gaan praten. Op die manier ontdekt hij waarschijnlijk wat hem wel of niet aantrekt.

Je kunt deze hulpvraag dan op een andere manier stellen.

Ik ben op zoek naar zoveel mogelijk mensen met een verschillend beroep, om van hen te horen wat hun beroep inhoudt. Daarna kies ik de beroepen die voor mij afvallen en welke voor mij interessant zijn om verder te bekijken. En ik ontdek zo welke beroepen mij wel of niet leuk lijken.

Maar deze vraag kan nog beter, zodat anderen nog gemakkelijker kunnen helpen.

Je klasgenoot weet dat hij mensen met veel verschillende beroepen wil spreken. Hij moet bedenken welke mensen met een bepaald beroep hij graag wil spreken. Heeft hij daarover geen idee en kan dan daarvoor iemand om hulp vragen.

Een vraag kan als volgt zijn:

Ik ben op zoek naar iemand die (veel) weet over veel *verschillende beroepen*. Ik wil namelijk een overzicht maken van diverse beroepen om met mensen met verschillende beroepen te gaan praten.

Als hij al weet over welke beroepen hij iets wilt weten, dan kan de vraag zijn:

Ik ben op zoek naar een [beroep]. Ik wil graag meer weten over [beroep] en de opleiding(en) die je daarvoor moet volgen.

3.

Wie uit jouw netwerk kan je helpen bij deze hulpvraag?

Dit kunnen mensen zijn die je direct kunnen helpen. Het kunnen ook mensen zijn die je kunnen helpen om in contact te komen met mensen die je direct kunnen helpen.

Naam	Waarmee kan hij of zij helpen?

4.6 Huiswerkopdracht

Soms is het best lastig om van jezelf te zeggen waar je goed in bent. Daarom krijg je de opdracht om dit door iemand anders te laten beschrijven. Je mag zelf weten aan wie je dit vraagt, bijvoorbeeld aan je ouders, aan je volleybalcoach, aan een collega bij je bijbaan of aan een vriend(in) die niet in deze klas zit.

Laat hem hieronder aangeven wat je weet (waar je veel van weet of veel kennis van hebt), wat je kunt en wie je kent. Je mag ook meerdere mensen vragen om dit voor je in te vullen.

Je kunt de mensen vragen waar zij vinden dat je goed in bent. Het kan zijn dat je heel sociaal bent of dat je heel goed de leiding kunt nemen en organiseren, dat je goed kunt luisteren en dat je ook heel goed bent in sporten, handig bent in het repareren van brommers of heel goed bent in het omgaan met kleine kinderen.

<jouw naam>..... weet veel van:

.....
.....

<jouw naam> kan goed:

.....
.....

<jouw naam> kent deze mensen (die interessant zijn voor klasgenoten om ook te leren kennen):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wist je dat...

- Je met iedereen met wie je omgaat hulp uitwisselt.
- Je met iedereen die je kent een emotionele bankrekening hebt.
- Hulp vragen aan anderen als heel moeilijk wordt ervaren.

Begrippenlijst:

(Netwerk)hulpbronnen	De hulp van anderen die je tot je beschikking hebt doordat je mensen kent. Denk aan geld, talent, kennis, ervaring, vaardigheden, invloed en het netwerk van andere mensen.
Netwerkhulpvraag	Een vraag die je stelt aan de mensen die je kent. Zodat zichzelf of iemand uit hun netwerk jou kan helpen deze vraag op te lossen.
Mobiliseren (van je netwerk)	Ervoor zorgen dat de mensen die je kent jou gaan helpen om een antwoord te krijgen op je vraag.
Wederkerigheid	Jij helpt mij, ik help jou. De balans tussen de hulp die we elkaar geven. Je krijgt hulp, dus je geeft hulp.
Emotionele bankrekening	Dit gaat over de hoeveelheid vertrouwen tussen twee mensen én over de hoeveelheid hulp die je aan elkaar geeft of hebt gegeven. Een emotionele bankrekening werkt als een gewone bankrekening. Door dingen te doen waardoor mensen je vertrouwen, stijgt de waarde van de emotionele bankrekening. Door veel hulp te geven, mag je in ruil hulp terug verwachten.

UITLEG BIJ DE CREATIVE COMMONS-LICENTIES

De materialen en kennis die La Red levert in het kader van dit project worden beschikbaar gesteld onder een Creative Commons-licentie. Dit betekent dat alle scholen het materiaal vrijelijk kunnen gebruiken, maar dat het niet commercieel verhandeld mag worden en er ook geen afgeleide producten van gemaakt mogen worden. De naam van La Red B.V. wordt in al het materiaal vermeld met deze licentie erbij.

De iconen van de Creative Commons hebben de volgende betekenis.

Naamsvermelding. We staan anderen toe om dit werk waar wij auteursrecht op hebben te kopiëren, distribueren, vertonen, en op te voeren maar uitsluitend als wij vermeld worden als maker.

Onze naam mag als volgt vermeld worden: ontwikkeld door La Red B.V. in opdracht van de VO-raad (www.lared.nl en www.vo-raad.nl).

Niet-commercieel. Anderen mogen dit werk kopiëren, vertonen, distribueren en opvoeren, mits niet voor commerciële doeleinden.

Geen Afgeleide Werken. Anderen mogen dit werk kopiëren, distribueren, vertonen en opvoeren mits het werk in de originele staat blijft. Het is niet toegestaan dat anderen dit werk gebruiken als basis voor nieuw materiaal.